

DE BEAT

Over de kansen van de Rotterdamse jeugd en haar cultuur

**Een voorstel voor een multifunctioneel en multidisciplinair centrum
voor de cultuur en de educatie van jongeren**

Dr. Hans Blokland (UU, Yale, Raad van Toezicht Hal 4)
Evan van der Most (directie Hal 4)

Met medewerking van:
Ronald te Loo (Organise to Learn)
Prof.dr. Talja Blokland (EUR, RMO)

April 2006

Een voorstel om in samenwerking met verwante partijen Hal 4 op te laten gaan in een multifunctioneel en multidisciplinair centrum voor jongerencultuur,

een centrum

waar jongeren van diverse achtergronden elkaar als vanzelfsprekend zullen ontmoeten,

waar jongeren kennis zullen maken met andere culturele uitingsvormen dan waarmee zij van huis uit vertrouwd zijn,

waar de confrontatie en kruisbestuiving van diverse culturele uitingsvormen, van theater, muziek, dans, digitale media, tot nieuwe uitingsvormen zal leiden,

waar jongeren onderwijsactiviteiten in het culturele domein zullen ontplooien die zullen bijdragen aan hun enthousiasme voor hun school(loopbaan),

en waar kennis zal worden ontwikkeld en doorgegeven over jongeren en jeugdcultuur.

Ons staat een bruisend cultuur- en onderwijscentrum voor ogen met een landelijke uitstraling dat past bij een doortastend Rotterdam en dat recht doet aan zowel de problemen als de mogelijkheden van haar jeugd.

Van problemen naar kansen

Rotterdam telt 185.000 jongeren onder de 25 jaar. Meer dan in andere gemeenten hebben deze jongeren het niet makkelijk. Relatief grote aantallen komen uit sociaal zwakkere gezinnen, hebben taal- en leerachterstanden, zijn vroegtijdig schoolverlaters of zijn werkloos. Sommigen hebben al deze kenmerken tegelijkertijd. Velen worden bovendien gediscrimineerd en gestigmatiseerd, hetgeen hun maatschappelijke positie verder ondermijnt. In het algemeen hebben veel jongeren moeite zich staande te houden in een cultureel zeer complexe en geregeld buitengewoon verwarrende samenleving waarin aan mensen steeds hogere eisen worden gesteld en waarin degenen die hieraan niet kunnen voldoen, steeds killer en harder worden genegeerd of aangepakt.

Jongeren hebben vaak niet alleen moeite aansluiting te vinden bij de samenleving. Maar ook bij elkaar: mensen staan, zoals de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling het onlangs uitdrukte, in toenemende mate 'met de ruggen tegen elkaar' (RMO-advies 37, 2006). De aantallen interetnische contacten van vooral Turken, Marokkanen en autochtonen zijn in de loop der jaren afgenomen en de wederzijdse opvattingen van allochtonen en autochtonen zijn over de jaren verslechterd. De tweede generatie allochtonen, blijkt uit onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau, voelt zich slechter thuis in Nederland, dan de eerste generatie en oordeelt ook relatief negatiever over autochtonen (SCP 2005). De recente verkiezingen en de strijd die daaraan vooraf ging, hebben de verhoudingen waarschijnlijk verder verslechterd.

De problemen zijn algemeen herkend en erkend en hoeven hier niet opnieuw uitgebreid voor het voetlicht te worden gebracht. Dit is afdoende gedaan, en terecht. Het wordt nu tijd meer dan we tot nu toe hebben gedaan, te zoeken naar oplossingen. *Evenzo* wordt het tijd meer nadruk te leggen op de vele mogelijkheden die onze jongeren Rotterdam te bieden hebben. Jongeren zijn niet alleen een probleem, maar ook een toekomst. *Naast* een economisch 'Manhattan aan de Maas' kunnen wij een cultureel 'Harlem aan de Maas' nastreven, een broedplaats van nieuwe culturele uitingsvormen, van nieuwe economische activiteiten en van nieuwe gemeenschappen. Een tolerante, creatieve stad bovendien, waarin creatieve, tegendraadse gangmakers zich vestigen *en* tot wasdom komen en op hun eigen, bijzondere wijze bijdragen aan het economisch klimaat.

In het volgende zullen we op drie kwesties ingaan:

- De wijzen waarop (jeugd)cultuur een bijdrage kan leveren aan de sociale integratie en cohesie in een zeer multiculturele stad.
- De wijzen waarop (jeugd)cultuur een bijdrage kan leveren aan het verbeteren van de leerprestaties en de ontginning van talenten van jongeren en daarmee aan hun maatschappelijke kansen.
- En, in het algemeen, de wijzen waarop (jeugd)cultuur een bijdrage kan leveren aan de persoonlijke ontplooiing en autonomie van jongeren en andere mensen.

Jeugdcultuur en maatschappelijke integratie

De Rotterdamse samenleving dreigt uiteen te vallen in diverse etnische groepen die goeddeels langs elkaar heen leven en steeds negatiever over elkaar oordelen. Hoe kan de overheid bevorderen dat er meer, uiterst gewenste verbindingen tussen mensen met afwijkende achtergronden ontstaan? De reeds aangehaalde Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling pleit in haar laatste advies over integratie voor een 'infrastructurele benadering'. De overheid heeft volgens de raad in het verleden te veel ingezet op eenmalige evenementen waarin niet de *overeenkomsten* tussen mensen centraal stonden, maar hun onderlinge *verschillen*. Onderzoek laat zien dat dergelijke incidentele ontmoetingen eerder vooroordelen bevestigen, dan nuanceren. Bovendien bekliven deze ontmoetingen niet: men legt weliswaar een verbinding, maar vindt elkaar vervolgens niet meer vanzelfsprekend terug, *zelfs* niet als men dat zou willen. We faciliteren zo wel ontmoeting, maar geen duurzame integratie. In plaats daarvan pleit de raad daarom voor het duurzaam bijeenbrengen van mensen, niet *naast*, maar *in* hun dagelijkse routines, en niet op basis van hun etnische eigenaardigheden, maar op basis van etniciteitoverstijgende gemeenschappelijkheden. Niet louter feesten waarin de diverse etnische groepen elkaar op eigen traditionele gerechten trakteren, maar scholen, kinderspeelplaatsen, parken, culturele instellingen, en uitgaansgelegenheden waar mensen elkaar met gedeelde motieven en belangen herhaaldelijk ontmoeten en leren kennen.

'Publieke familiariteit', schrijft de raad, is een cruciale bouwsteen voor sociale relaties. Mensen bouwen deze familiariteit op door 'de ander' herhaald te ontmoeten. Om het laatste te bevorderen adviseert de raad concreet (2006: 10):

- 'Creëer of benut vanzelfsprekende ontmoetingsplaatsen waar mensen komen om andere redenen dan integratie. Richt je – in scholen, verenigingen, openbare ruimten – op zaken die voor burgers belangrijk, handig, leuk of verplicht zijn in hun alledaagse routines.'
- 'Creëer of benut multifunctionele ontmoetingsruimten waar mensen in contact komen om andere redenen dan om die contacten zelf. Verbindt gescheiden circuits door verschillende activiteiten zo veel mogelijk op dezelfde plaats en tijd te organiseren.'
- 'Creëer of benut ruimten voor vanzelfsprekende ontmoetingen tussen mensen die in dezelfde levensfase zitten en daardoor dezelfde interesses, belangen of onzekerheden hebben.'

Het is evident dat deze voorstellen van de raad uitstekend passen bij het hier bepleite centrum voor jongerencultuur. Om tal van redenen. We noemen er alvast een paar en zullen dit in de loop van deze notitie verder adstrueren.

De culturele voorkeuren van jongeren uit verschillende etnische groepen vertonen, zo komt uit onderzoek naar voren, grote overeenkomsten. Wanneer er wel verschillen zijn, dan blijkt sociaal-economische positie de belangrijkste verklarende variabele te zijn. De jeugdcultuur is dus een uitstekend platform om jongeren van diverse etnische achtergronden als vanzelfsprekend bijeen te

brengen. Vertrekkend vanuit dit platform kunnen vervolgens interessen voor andere culturele uitingen, uitingen die al dan niet van andere etnische groepen afkomstig zijn, worden opgewekt en ontwikkeld.

Het centrum zal een multifunctionele ontmoetingsruimte vormen omdat er zowel binnen- als buitenschoolse onderwijsactiviteiten zullen plaatsvinden, in bovendien een scala van culturele sferen. Te denken valt aan de activiteiten van de reeds nu zeer populaire projecten Digital Playground en Rotterdams Lef (voor een omschrijving van deze projecten, zie de bijlage). Daarnaast zullen er tal van activiteiten worden geprogrammeerd die samenhangen met de jongerencultuur, van optredens en workshops tot lezingen en discussies.

Het centrum onderscheidt zich op fundamentele wijze van alles wat er in Rotterdam reeds aan jeugd- en jongerenwerk bestaat, omdat het programma consistent inzet op cultuur en culturele overdracht, omdat het niet primair is gericht op de oplossing van concrete problemen (zoals criminaliteit of drugsgebruik) en, bovenal, omdat het niet buurt- of wijkgebonden is. In de steeds meer gesegregeerde buurten van Rotterdam is de grootste kans voor jongeren om zich buiten de eigen groep te begeven en naast *bonding* ook aan *bridging* te doen, gelegen in voorzieningen die hen herhaald en vanzelfsprekend *buiten* de eigen wijk brengen. Van doorslaggevend belang, zo stelt de RMO, voor een sociale infrastructuur waarin mensen vanzelfsprekend anderen ontmoeten, zijn voorzieningen die, enerzijds, op gedeelde interessen zijn gefundeerd en zowel breed toegankelijk als kwalitatief hoogstaand zijn en die, anderzijds, zich uitdrukkelijk *niet* in de eigen buurt of wijk bevinden.

Jeugdcultuur en onderwijs

De socialisatie en enculturatie* van jongeren vindt plaats in het gezin, het onderwijs, het jongerenwerk, op straat, op het werk, binnen sportverenigingen, culturele instellingen en het uitgaansleven. Een tekortschietende socialisatie en enculturatie kent en leidt tot diverse problemen.

- In de eerste plaats problemen in het onderwijs, met name onderpresteren en schooluitval.
- In de tweede plaats, en hiermee deels verbonden, een gebrekkige maatschappelijke integratie. Zo bemoeilijkt een tekortschietende scholing de aansluiting met onze kennismaatschappij en belemmert een onbegrip van de culturele achtergronden van anderen en van de vigerende cultuur de vorming van gemeenschap.
- En in de derde plaats, en eveneens met het voorgaande verbonden, het probleem van een beperkte persoonlijke ontplooiing, leidend tot onmondigheid, onvrijheid en afhankelijkheid, en het niet kunnen vervullen van zijn of haar rol als burger in een moderne democratie.

De eenvoudigste, want de meest afdwingbare weg voor de overheid om jongeren te bereiken, biedt het onderwijs. Het onderwijs is natuurlijk een primaire factor in de socialisatie en de enculturatie van jongeren. Maar daarnaast kan men *via* het onderwijs de andere actoren bereiken of inschakelen die in deze socialisatie en enculturatie een rol spelen.

Vooral deze bundeling van krachten biedt perspectieven. Problemen die samenhangen met een tekortschietende socialisatie en enculturatie kunnen effectiever worden aangepakt wanneer er, daar waar dit mogelijk is, dwarsverbanden tussen het onderwijs, het gezin, het jongerenwerk, de sportverenigingen, de culturele instellingen, het bedrijfsleven en, zelfs, het uitgaansleven worden gelegd. Op dit moment gebeurt dit onvoldoende, hetgeen mede het gevolg is van het feit dat al deze factoren onder verschillende diensten en verantwoordelijke beleidsmakers vallen. Een centrum voor jongerencultuur waarin al deze factoren met elkaar worden verbonden of worden samengebracht kan hier een voornamelijk stimulerende functie vervullen. Dit centrum zou kunnen vallen onder een nieuw te benoemen wethouder jeugdbeleid.

Een belangrijke illustratie vormt de wijze waarop de jeugdcultuur een versterking kan betekenen van het onderwijs. Tussen beide domeinen gaapt op dit moment een kloof die mede verantwoordelijk is voor de bestaande grote schooluitval. Deze uitval kan mede worden voorkomen door meer dan vandaag gebeurt elementen van de jongerencultuur in het onderwijs als uitgangspunt te nemen en lesmethodieken te ontwikkelen (zoals *learning by doing* en *p2p education*) die beter aansluiten bij de belevingswereld van jongeren. Een centrum voor jongerencultuur kan hierin opnieuw een belangrijke rol vervullen.

*Van enculturatie is sprake wanneer een individu de hem omringende cultuur in zich opneemt, zonder dat er sprake is van een duidelijk aanwijsbare socialiserende partij die doelbewust waarden, normen, gebruiken en verwachtingen over poogt te brengen. Een individu wordt gesocialiseerd op school, maar er vindt ook enculturatie plaats buiten het curriculum, bijvoorbeeld wanneer leerlingen interacteren op het schoolplein.

Het Thorbecke-VO en Hal 4 onderzoeken op dit moment, om één voorbeeld te noemen, gezamenlijk de mogelijkheden van een highschool voor Urban Culture, opgezet op een vergelijkbare wijze als de reeds bestaande 'voetbalschool'. Het idee is dat jongeren die buitengewoon zijn geïnteresseerd in Urban Culture, als het ware worden verleid ook de andere onderdelen van het curriculum te volgen, door hen binnen en buiten het curriculum extra mogelijkheden te bieden hun interesse te ontwikkelen. Vanzelfsprekend dient Urban Culture hierbij niet als substituut voor de kennis en vaardigheden die in het normale lesprogramma worden overgedragen en ontwikkeld, maar als katalysator (in de bijlage komen we iets uitgebreider terug op deze highschool voor Urban Culture).

Jeugd, vrijheid en cultuur

Het bovenstaande sluit naadloos aan bij de culturele en cultuureducatieve doelen, die wij voor het centrum voor ogen hebben. Deze doelen liggen in het verlengde van die van Hal 4: het ontwikkelen, produceren en programmeren van kwaliteitsrijke, multidisciplinaire producties op het gebied van theater, dans, muziek, media en educatie en dit vooral voor die jongeren die de drempels van de traditionele cultuurinstellingen doorgaans als te hoog ervaren en mede daarom minder kansen hebben hun culturele voorkeuren en competenties te ontwikkelen.

Waarom moeten wij inspanningen verrichten jongeren met kunst en cultuur in contact te brengen en hoe verhoudt zich dit tot het voorgaande? De belangrijkste rechtvaardigingen hiervoor hebben betrekking op individuele ontplooiing en autonomie, en op maatschappelijke cohesie, integratie en ontwikkeling. We lichten dit toe.

Kunst zou men, om te beginnen, als een ‘communicatiemiddel’ kunnen omschrijven, voortgekomen uit de wens zich uit te drukken en zich verstaanbaar te maken. Zij onderscheidt zich van andere communicatiemiddelen door de *esthetische* vorm waarin de boodschap wordt overgedragen. Deze wint hierdoor vaak aan kracht en intensiteit. Wat wordt er met kunst gecommuniceerd? Het is niet noodzakelijk dat de kunstenaar specifieke onderwerpen aansnijdt voordat men van kunst kan spreken. De boodschap kan zelfs louter bestaan uit een bepaald esthetisch genoegen, een mooie vorm waar niets achter gezocht kan en moet worden. Hoe meer er echter sprake is van taal, hoe belangrijker doorgaans de inhoudelijke boodschap. Het kan dan gaan om een bepaalde visie of reflectie op het leven, de dood, de liefde, het samenleven, de maatschappij, de cultuur, de kunst, het voetbal, de politiek, et cetera.

Cultuur en vrijheid hebben veel raakvlakken. De kunsten en de letteren kunnen een stimulerende rol spelen in het vergroten van het zelfbewustzijn en het voorstellingsvermogen van individuen. Zij kunnen mensen inzicht geven in het eigen bestaan en alternatieve manieren aanreiken om tegen het leven aan te kijken. Individuen die in het bezit zijn van een grotere culturele bagage hebben derhalve doorgaans ook een grotere kans op een autonoom bestaan. Omdat zij op de hoogte zijn met alternatieve ideeën, waarden, opvattingen, smaken, stijlen, enzovoorts, hebben zij immers de mogelijkheid eerder reële keuzen in hun leven te maken, keuzen die niet worden bepaald door onwetendheid, vooroordeel of gewoonte. Daarnaast dienen mensen enigermate hun talenten te ontplooiën, willen zij werkelijk meester over hun leven kunnen zijn. Mensen moeten leren afstand van zichzelf te nemen, hun vermogens actief te gebruiken en keuzen te maken. Participatie in culturele activiteiten kan hierin een belangrijke rol vervullen.

De kunsten en de letteren kunnen dus een bijdrage leveren aan het vergroten van de *individuele autonomie en ontplooiing* door, wanneer zij een *inhoudelijke boodschap* hebben, interpretaties van en visies op de werkelijkheid te bieden die mensen de mogelijkheid bieden meer greep te krijgen op hun eigen bestaan. Wanneer kunstuitingen daarentegen hoofdzakelijk een *esthetische vorm* communiceren, wanneer het dus voornamelijk om schoonheid gaat, dan bevordert

cultuureducatie de individuele autonomie omdat keuzevrijheid pas bestaat wanneer men op de hoogte is van de beschikbare alternatieven. Men kan pas zinvol kiezen tussen Bach, Bowie of Kanye West nadat men met allen geconfronteerd is geweest.

Vanuit *maatschappelijk perspectief* kunnen de kunsten en de letteren uitdrukking geven aan de waarden, doeleinden, ideeën, utopieën die binnen een gemeenschap leven. Iedere gemeenschap moet levend worden gehouden door zowel democratische participatie als door uitdrukking en celebratie van datgene wat men bindt. Zeker in de huidige tijd, een tijd waarin zovelen zo sterk tegenover elkaar zijn komen te staan, is hieraan grote behoefte.

Daarnaast vormen de kunsten geregeld een laboratorium waarin kritisch wordt gereflecteerd op de cultuur in sociologische zin en waarin nieuwe vergezichten en standaarden worden ontwikkeld op basis waarvan deze cultuur zich verder zou kunnen ontwikkelen. Zij leveren aldus een bijdrage aan het elan en de dynamiek van de cultuur, een elan en een dynamiek die een cultuur tot een levende beschaving maken. Het behoeft geen toelichting dat juist vandaag, waarin zoveel onzekerheid bestaat over wijzen van samenleven, dit laboratorium iedere mogelijke ondersteuning verdient. Culturele activiteiten kunnen in deze zin een dialoog vormen om zowel te ontdekken wat mensen vandaag uiteindelijk bindt als wat hen zou kunnen binden.

Hoe dan ook, jongeren participeren vandaag nauwelijks in de traditionele kunsten. Dit geldt zeker voor hen die van huis uit niet vertrouwd zijn met kunst en cultuur. Er zijn hiervoor verschillende verklaringen.

- Een van de verklaringen is dat een groot deel van het huidige kunstenaanbod sterk onconventioneel, avantgardistisch van aard is en een buitengewoon grote culturele competentie vereist.
- Hiermee samenhangend is er vandaag een te klein 'middengebied' in het culturele aanbod. Aan de ene kant bestaat het enorme, weinig uitdagende aanbod van de commerciële cultuurproducenten. En helemaal aan de andere kant van het culturele spectrum is het moeilijk te begrijpen en te plaatsen gesubsidieerde aanbod. Vooral jongeren hebben hierdoor onvoldoende mogelijkheden om hun culturele competentie langzaam, stap voor stap, op te bouwen, hetgeen, zo laat onderzoek zien, een vereiste is van culturele participatie.
- Een andere belangrijke verklaring is, dat het bestaande aanbod onvoldoende aansluit bij de belevingswereld van jongeren, zeker wanneer deze jongeren een niet-Nederlands verleden bezitten. Het heeft geen toelichting nodig dat van het laatste vooral in Rotterdam sprake is.
- Het gaat hier niet alleen om een belevingswereld in sociologische zin: de problemen, verwachtingen, idealen, waarden van jongeren. Het gaat tevens om de wijzen waarop deze wereld wordt uitgedrukt. Hier moet worden geconstateerd dat er tot nu toe te weinig aandacht is geweest voor die uitingen die betekenisvol zijn voor jongeren, men denke aan de popmuziek, dans en moderne media. Hetzelfde geldt onder meer voor de

uitingen van culturele minderheden. De verrijking die zij voor onze cultuur zouden kunnen betekenen, wordt hiermee genegeerd. Wanneer men, in het algemeen, een cultuurbeleid wilt voeren dat meer is dan een voorzieningenbeleid voor een kleine culturele elite, dan doet men er verstandig aan tevens aan te sluiten bij de massacultuur en te proberen deze cultuur daar aan te vullen – met betrekking tot haar kwaliteit en pluriformiteit – waar zij tekortschiet.

Door de bestaande kloof tussen kunst en jongeren worden veel kansen op individuele ontplooiing en autonomie en op maatschappelijke cohesie, integratie en ontwikkeling gemist. Het streven van Hal 4 is altijd geweest in deze leemten te voldoen. Met bijvoorbeeld Rotterdams Lef proberen wij een kwalitatief hoogstaand cultureel aanbod te scheppen dat aansluit bij de belevingswereld en culturele competenties van jongeren van diverse etnische achtergronden en dat hen de mogelijkheid biedt hun competenties te ontwikkelen. Ook hebben wij altijd gaarne vele gezelschappen met vergelijkbare doelen geprogrammeerd. Gezien de enorme noden binnen de huidige Rotterdamse samenleving en de bestaande diepe kloof tussen Rotterdamse jongeren en gevestigde cultuurinstellingen gebeurt dit alles echter op een veel te kleine schaal. Daarom bepleiten wij een stoutmoedige, tot de verbeelding sprekende samenbundeling van krachten en schaalvergroting: een bruisend, multifunctioneel, multidisciplinair centrum voor jongerencultuur.

Tot besluit zullen we in de bijlage nog enige opmerkingen maken over de organisatie van het op te richten centrum, alsmede over de markt en de strategie, het product en de plaats van vestiging. Het centrum zal een platform zijn voor een breed pallet aan projecten. Ter verdere verduidelijking van waaruit deze projecten zouden bestaan, zetten we bovendien in het kort uiteen wat de reeds bestaande projecten Rotterdams Lef en Digital Playground behelzen, en wat drie projecten zullen inhouden die we thans ontwikkelen: de highschool voor Urban Culture, de structurele samenwerkingsverbanden tussen individuele onderwijsinstellingen en individuele theatergezelschappen en de lezingencyclus over nieuwe lesmethodieken die een bijdrage kunnen leveren aan het dichten van de kloof tussen jongeren en scholen.

wordt toegewerkt naar een te organiseren jongerenjaar in 2010. Het centrum vermarkt opgebouwde kennis richting bedrijfsleven en overheden.

Plaats

Alle activiteiten dienen op één plek geconcentreerd te worden. Er dient voldoende ruimte te zijn voor de verschillende activiteiten en de bereikbaarheid mag geen belemmering vormen voor succes. Een infrastructuur waar jongeren met verschillende culturele achtergronden op een vanzelfsprekende manier bijeenkomen, moet een hippe plek zijn met stedelijke uitstraling in het centrum van de stad. Digital Playground heeft de Rotterdamse beeldende kunstinstellingen in het Witte de Withkwartier als samenwerkingspartner. Ook de nieuwe vestigingsplaats van DP dient op loopafstand van deze instellingen te zijn, niet ver van de noord/zuid en oost/west metrolijnen. De lokatie is tevens in de buurt van clubs als Rotown en Nighttown.

In De Beat is er behoefte aan een plenaire ruimte die geschikt is voor theater-, dans-, filmvoorstellingen en debatten met een tribune met 200 zitplaatsen. Deze ruimte moet tevens geschikt gemaakt kunnen worden voor staconcerten en feesten met een capaciteit van 600 bezoekers. Er dienen voorts aanvullende ruimten te zijn om vanuit de plenaire ruimte het publiek in groepen te kunnen opdelen voor workshops en discussies. Voor de theater- en dansgezelschappen zullen er repetitieruimten moeten zijn. Er is een horecadeel met nachtvergunning waar het urbane publiek elkaar dagelijks informeel kan treffen.

Tot slot is er voldoende kantoorruimte beschikbaar. Als “hub” worden verwante organisaties geacommodeerd, teneinde kruisbestuivingen te stimuleren.

Product

De bestaande producten Digital Playground, Rotterdams Lef en de jongerenprogrammering in Theater Hal 4 worden ingebracht. Indien het centrum inderdaad van de Rotterdamse grond komt, zal Stichting Hal 4 zichzelf opheffen.

In de programmering wordt de samenwerking uitgebreid met groepen als Rotterdams Lef, Made in da Shade, Ish, Aya, Meekers, Waterhuis, The History of Hip Hop, Like Minds, Dox, Rotjong en het internationale aanbod. Het betreffen gezelschappen die consistent urban elementen verwerken in hun voorstellingen.

Ter voorbereiding op het zien van de voorstellingen worden docenthandleidingen en lesbrieven voor leerlingen ontwikkeld. Na afloop van de voorstellingen vinden er meet & greets plaats met bezoekers en artiesten. In het centrum of op school worden workshops en specials in verschillende disciplines aangeboden.

In samenwerking met het conservatorium en de dansacademie van Codarts werkt het centrum aan het opleiden van een nieuwe generatie p2p educators. Het investeert in bijbehorende nieuwe lesmethodieken.

Het centrum wordt een laagdrempelige uitgaansplek, dat de populaire iconen van de 15+ generatie programmeert. Daarnaast programmeert het de nog niet bij een

breed publiek doorgebroken (opkomende) talenten. Starters vinden door een open mic een podium.

Met regelmaat vinden debatten plaats over facetten van jongerencultuur, die worden gehost door bekende presentatoren van FunX, The Box en MTV en door bekende journalisten en opiniemakers uit politiek en wetenschap. Potentiële mediapartners hebben aangegeven hierin geïnteresseerd te zijn.

Daarnaast organiseert het centrum voor directies en docenten uit het onderwijs expertmeetings over de rol van cultuureducatie, learning by doing, p2p educatie, etcetera.

De talentontwikkeling waar Studio Lef en Digital Playground ervaring mee hebben opgedaan, bouwt het centrum verder uit. Het gaat de samenwerking aan met organisaties die eveneens op dit gebied actief zijn. Jaarlijks vindt het talentontwikkelingsfestival Move On Up plaats.

Het centrum start een urban dance company onder de naam Boost, onder artistieke leiding van choreografe Monique Duurvoort en in coproductie met danswerkplaats Dansateliers. Het behelst een cross over tussen street- en breakdance en moderne dans.

De afdeling research and development werkt aan het ontwikkelen van nieuwe producten.

Tot besluit van deze bijlage zullen we, ter verdere verduidelijking van onze bedoelingen, een korte beschrijving geven van enige reeds bestaande projecten van Hal 4 die bij het centrum zullen worden ondergebracht, alsmede van enige projecten die Hal 4 thans in ontwikkeling heeft.

Digital Playground

In de huidige maatschappij spelen media een centrale rol. Media zijn steeds meer context, inhoud en bemiddelaar van informatie, kennis en ervaring. Digital Playground stimuleert het creatieve gebruik van digitale media onder jongeren en wil zo een bijdrage leveren aan het kritische vermogen van jongeren ten aanzien van media, beeldcultuur en digitale informatie; niet alleen als consument maar juist ook als producent. Sinds 1998 organiseert Digital Playground workshops voor het voortgezet onderwijs. Alleen al in Rotterdam experimenteren jaarlijks duizenden leerlingen met film, fotografie, webdesign en geluid. Voor de inhoud van de workshops wordt samengewerkt met kunstinstituten zoals de Kunsthall, het Wereldmuseum en V2.

Daarnaast reist het project als evenement door Nederland, DP On Tour. Dit gebeurt in samenwerking met gemeenten, culturele centra of educatieve organisaties. DP als evenement is onder meer gerealiseerd in Amsterdam, Almere, Zoetermeer, Heerlen, Goes, Leiden en Arnhem.

DP ontwikkelt ook educatief maatwerk voor culturele festivals, DP Special. In opdracht van festivalorganisaties en culturele instellingen wordt inhoudelijk aansluiting gevonden bij tentoonstellingen, films en andere kunstinhoudelijke programma's. Voorbeelden van opdrachtgevers zijn het Nederlands Filmfestival, IDFA, Filmhuis Den Haag, Films by the Sea en het International Film Festival Rotterdam.

Het nieuwste product van DP is Shop4Media, een educatieve website waar leerlingen van alles kunnen leren over media en mediatoepassingen. De website geeft in woord, (bewegend) beeld en gesproken tekst, uitleg over de onderwerpen media, beeld, montage, geluid, vormgeving en beeldtaal. Leerlingen kunnen zelf experimenteren met deze onderwerpen via de knop 'Try b4 u buy'. Door te klikken en te schuiven ondervindt de leerling wat de effecten zijn van andere keuzen en oplossingen. Leerlingen kunnen zelf experimenteren met deze onderwerpen in een interactieve leeromgeving.

Digital Playground is zowel opgenomen in de Cultuurplan van de gemeente Rotterdam als van het Ministerie van OCW.

Rotterdams Lef

Rotterdams LEF maakt urban theater; eigentijds theater vanuit een streetwise benadering. De hartslag van de grote stad wordt zo vertolkt door jonge professionele spelers die uitgedaagd worden om de waan van de dag te overstijgen. In de voorstellingen van Rotterdams Lef worden klassieke theatertradities vermengd met expressievormen van de straat. Op deze manier ontstaat er dynamisch en actueel theater dat een nieuw, jong en cultureel divers theaterpubliek aanspreekt. De voorstellingen zijn populair onder jongeren omdat

Voor dit ambitieuze plan zullen de Amsterdamse gezelschappen bij het Amsterdamse Fonds voor de Kunsten aanvullend geld aanvragen en de Rotterdamse gezelschappen bij de dienst Kunst en Cultuur van de gemeente Rotterdam. Gezien de te verwachten landelijke voorbeeldfunctie zal ook een beroep gedaan worden op een op te richten cultuureducatiefonds van FAPK.

Theater Hal 4 heeft in Rotterdam een hechte band ontwikkeld met tal van instellingen voor het voortgezet onderwijs. Het gaat om de Thorbecke Voortgezet Onderwijsgroep, het City College Sint Franciscus, het Lodewijk Rogier College, het ROC Albeda College, het Libanon Lyceum, het Einstein College, het Melanchton College, het OSG Nieuw Zuid, het Junior College, de Toorop Mavo, het Zuiderpark College, het Laurens College, het ROC Zadkine College en het Grafisch Lyceum Rotterdam. Afhankelijk van de aard van de opleiding en het niveau van de leerlingen maken wij voor iedere school een match met één van de gezelschappen waarmee een samenwerkingsverband overeen is gekomen.

Vanaf het seizoen 2006/2007 worden de gezelschappen in overleg met het onderwijs geboekt. Van de 200 zitplaatsen nemen zij er verplicht 140 af. De resterende 30% worden vrij gehouden voor individueel bezoek. Hierdoor staat bij voorbaat vast dat er voldoende publiek zal zijn om een voorstelling door te kunnen laten gaan. Het beleid past in de ontwikkeling dat cultuureducatieve instellingen zich in de toekomst meer vraaggericht gaan opstellen en minder aanbodgericht.

Lezingen- en discussiecyclus over jeugd- en schoolcultuur

Het nieuwe centrum moet geen plek worden *voor* het onderwijs, maar een plek *van* het onderwijs. Er wordt geluisterd naar wat er op de scholen leeft. Om de kloof tussen onderwijs en jeugdcultuur te dichten worden nieuwe lesmethodieken ontwikkeld. Op het raakvlak van onderwijs en cultuureducatie worden in samenwerking met schooldirecties en docenten debatten georganiseerd over tal van relevante onderwerpen: de gevolgen van de ontwikkelingen van het competentiegericht onderwijs op het vak ckv, hoe jongeren kan worden geleerd kritisch en kundig met media om te gaan, straattaal, gaming, receptief aanbod versus actief aanbod, hoe culturele instellingen meer vraaggericht kunnen gaan werken in plaats van aanbodgericht, hoe podiuminstellingen scholen kunnen coachen bij het ontwikkelen van theatervoorstellingen door leerlingen, de behoefte vanuit het onderwijs naar een aanbod van kunstinstanties dat specifiek is gericht op het niveau en de leeftijd van hun leerlingen (vmbo, havo, vwo, en mbo), learning by doing, en peer to peer education.